



Inspiratiereis Marokko 29 maart – 3 april 2026

Vooraankondiging

De kracht van Marokko ligt in zijn sociale structuur: samenhang, gemeenschapszin en de vanzelfsprekendheid van naar elkaar omkijken. Familie, burens en gemeenschap vormen het fundament van zorg en welzijn. Het is een samenleving waar verbondenheid en solidariteit nog altijd tastbaar aanwezig zijn.

Tegelijkertijd veranderen de omstandigheden. Urbanisatie, migratie, nieuwe levenspatronen en een groeiende groep ouderen zetten de traditionele verbanden onder druk. Hoe kan zorg en ondersteuning in deze context opnieuw vorm krijgen? Welke nieuwe combinaties van formele en informele zorg ontstaan er naast de sterke familie- en gemeenschapsbanden? En welke lessen kunnen wij daaruit trekken voor onze eigen diverse samenleving?

Deze reis is meer dan leren: het is onderdompelen in een andere cultuur, het proeven van de rijkdom van een land dat al decennia met Nederland verbonden is. We ontmoeten de mensen, de verhalen en de zorgvragen die ons met elkaar verbinden – toen, nu en in de toekomst. De reis is bedoeld als uitwisseling: inspiratie opdoen in Marokko en onze eigen ervaringen teruggeven.



Sociaal weefsel en gemeenschap

In Marokko spelen familie, buren en lokale gemeenschappen een cruciale rol in de ondersteuning van kwetsbare mensen. Informele structuren vullen het beperkte formele zorgsysteem aan. Religieuze verbanden, buurtcohesie en gemeenschapsorganisaties zorgen voor opvang en begeleiding. Ouderen hebben daarin traditioneel een centrale plaats, maar ook jongeren en mensen met een beperking of chronische ziekte behoren tot groepen die extra ondersteuning nodig hebben. Vrouwen vervullen vaak een dragende rol in de zorg thuis, maar doen dit dikwijls met beperkte middelen en ondersteuning.

Tegelijkertijd veranderen de omstandigheden. Urbanisatie, migratie en nieuwe levenspatronen zetten dit sociale weefsel onder druk. Jongeren zoeken naar werk en perspectief, ouderen worden kwetsbaarder door het uiteenvallen van familiestructuren en vrouwen dragen vaak de zwaarste zorglast. Deze *biopsychosociale benadering* laat zien hoe zorg verder gaat dan medische behandeling, en hoe welzijn, zingeving en samenhang centraal staan. Het is een integrale kijk die ons kan inspireren om ook in Nederland opnieuw te denken over de kracht van gemeenschap en solidariteit.

Verbinding Nederland – Marokko

De relatie tussen Nederland en Marokko is hecht en tastbaar. Een groeiende groep Nederlanders met Marokkaanse wortels, jong én oud, kiest ervoor terug te keren. Vaak vestigen zij zich opnieuw in Tanger. Er is daar een levendige gemeenschap ontstaan met Nederlandse scholen, organisaties en ondernemers. Dit maakt zichtbaar dat de geschiedenis van de gastarbeid van zestig jaar geleden doorwerkt tot in het heden, en geeft onze reis een bijzondere gelaagdheid: we zien niet alleen Marokko, maar ook hoe onze samenlevingen met elkaar verweven zijn.

Transnationale zorg

Veel Marokkaanse families leven verspreid over meerdere landen en organiseren zorg over grenzen heen, via geldzendingen, medicijnen of bezoeken. Deze netwerken vormen een belangrijk vangnet voor ouderen. Maar wanneer ouders terugkeren naar Marokko en kinderen in Nederland of elders blijven, valt dat vangnet deels weg. Dan groeit de noodzaak van andere vormen van ondersteuning, zoals thuiszorg en buurtgerichte voorzieningen. Ook daarin zien we hoe Marokko zoekt naar oplossingen die passen in een veranderende samenleving.

Inclusieve zorg

In een diverse samenleving is het essentieel dat zorg voor iedereen toegankelijk en herkenbaar is, ongeacht achtergrond of identiteit. Dat vraagt van zorgorganisaties dat zij diversiteit omarmen, cultuur in beleid en praktijk meenemen en barrières wegnemen zodat mensen zich welkom en gezien voelen. Tijdens onze reis kijken we hoe zorg in Marokko diep verweven is met cultuur en gemeenschap – en welke inzichten we daarvan kunnen vertalen naar de Nederlandse praktijk van inclusieve zorg.

Wonen

In Marokko is wonen nauw verweven met familie en gemeenschap. De meeste woningen zijn particulier bezit en worden vaak door meerdere generaties gedeeld. Sociale woningbouw in westerse zin bestaat nauwelijks, al werkt de overheid met ontwikkelaars aan grootschalige stedelijke programma's voor betaalbare huisvesting en het terugdringen van krottenwijken. Voor Nederlandse zorgorganisaties, gemeenten en woningcorporaties biedt dit een interessant perspectief: hoe ziet wonen eruit in een samenleving waar familie de eerste vorm van zorg is, en welke oplossingen ontstaan in een context van snelle urbanisatie, bevolkingsgroei én een ouder wordende bevolking?

Kennisuitwisseling

Deze reis draait om wederkerigheid: leren van Marokko én delen van Nederlandse ervaringen. Vanuit Nederland brengen we kennis mee over geïntegreerde (ouderen-)zorg, de rol van woningcorporaties, preventieve gezondheidsprogramma's en samenwerkingsmodellen tussen gemeenten, zorg en welzijn. Dit biedt kansen voor dialoog en wederzijdse inspiratie voor toekomstbestendige oplossingen.

De steden

Rabat

De hoofdstad van Marokko is een stad van contrasten: historische kasbahs en moderne stadswijken, paleizen en regeringsgebouwen naast universiteiten en culturele centra. Rabat biedt inzicht in hoe beleid, samenleving en zorg elkaar beïnvloeden in een snel moderniserende context.

Tanger

Gelegen aan zowel de Middellandse Zee als de Atlantische Oceaan is Tanger al eeuwenlang een kruispunt van culturen en migratiestromen. De stad ontwikkelt zich snel, met nieuwe infrastructuur en wijken, maar behoudt de vitaliteit van haar medina en buurten. Tanger laat zien hoe lokaal sociaal weefsel en internationale dynamiek elkaar versterken. Bovendien is het de stad en regio waar veel Nederlanders met Marokkaanse achtergrond hun wortels hebben, vaak in het nabijgelegen Rifgebergte.

Al Hoceima

Aan de kust van de Middellandse Zee, omringd door het Rifgebergte, ligt Al Hoceima – een stad die traditie en moderniteit verbindt. Bekend om haar sterke gemeenschapsbanden en sociale netwerken, maar ook om de uitdagingen van economische ontwikkeling en regionale verschillen. Al Hoceima biedt een uniek perspectief op hoe lokale solidariteit en veerkracht bijdragen aan zorg en samenleven in een veranderende samenleving.

Praktische informatie

Deelnemers

Genodigden zijn bestuurders en professionals uit woningcorporaties, zorg- en welzijnsinstellingen, gemeenten, verzekeraars, landelijke organisaties en kennisinstituten. De groep (circa 35–40 deelnemers) vormt een stimulerende leeromgeving waarin gezamenlijk wordt onderzocht welke inzichten Marokko biedt voor de toekomst van wonen, zorg, welzijn en samenleving in Nederland.

Reisdata

Zondag 29 maart – vrijdag 3 april 2026

Vooraanmelding

Als je interesse hebt om deel te nemen, laat het ons dan weten via een e-mail naar:

eva.snoek@coincide.nl

De definitieve uitnodiging met programma en inschrijfformulier wordt in oktober verstuurd.

verbinding en kennisdeling. De studiereizen van Coincide brengen sleutelfiguren uit de zorgsector samen om gezamenlijk de zorg te verbeteren, kennis te ontwikkelen en innovatie te stimuleren

Deelnamekosten

Kosten voor deelname aan deze 6-daagse reis zijn € 4.950,- (indicatief). Deze prijs is zonder BTW volgens de reisbureauregeling en inclusief de volgende onderdelen:

- vluchten op basis van economy class
- lokaal transport per trein, bus en taxi
- hotelovernachtingen
- ontbijt, lunches en diners volgens programma
- bedrijfsbezoeken
- management en lokale begeleiding
- programmaboek en overige documentatie
- ontwikkel- en organisatiekosten

PE punten

Coincide is een door NRTO geaccrediteerde onderwijsinstelling. Aan deze inspiratiereis worden naar verwachting 20 PE punten toegekend.

Contact

Voor vragen kan je contact opnemen met:
Marjo Boogers, delegatieleider Marokko 2026
Mobiel: +31-6-81168918
E-mail: mario.boogers@coincide.nl



Argonautenstraat 29
1076 KK Amsterdam

Organisatie

Coincide streeft naar een betere samenleving door